

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

НадраMonitor

**МОНІТОРИНГ ДОЗВІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗМІН
У РЕГУЛЮВАННІ ВИДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ**

20-26 червня 2022 року

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проекту "Прозорість Енергетичного Сектору", який виконує ГО "ДІКСІ ГРУП". Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО "ДІКСІ ГРУП" і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

© ГО «Діксі Груп», 2022 р.

Електронні аукціони та спецдозволи на користування надрами

Держгеонадра протягом моніторингового періоду опублікувала інформацію про надання **1** спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі ДПР питних підземних вод у [Кіровоградській](#) області.

Також опубліковано інформацію про анулювання **19** спеціальних дозволів на геологічне вивчення і ДПР таких корисних копалин:

- [Піску](#) у Харківській, Хмельницькій, Рівненській (ділянки Половлівська та Дворовицька), Київській (ділянки Любич та Бучанська), Дніпропетровській, Волинській, Житомирській (ділянки Левківська-2 та Гута-Юстинівка), Сумській областях;
- каоліну первинного, пегматиту (польового шпату) у [Житомирській](#) області;
- сапропелю у [Волинській](#) області;
- підземних вод у [Кіровоградській](#) області;
- суглинку у [Тернопільській](#) області;
- питних підземних вод у [Запорізькій](#), [Львівській](#) та [Київській](#) областях;
- піщано-гравійної сировини у [Одеській](#) області;

Окрім цього, [поновлено](#) дію **4** спеціальних дозволів на видобування таких корисних копалин:

- гранітів у Черкаській та Рівненській областях;
- гранітів та гнейсу у Полтавській області;
- вапняку та глини у Одеській області.

Зупинено дію **2** спеціальних дозволів на видобування таких корисних копалин:

- кам'яного вугілля у [Луганській](#) області;
- лабрадориту у [Житомирській](#) області;

Законодавчі ініціативи

Зареєстровано законопроект № [7488](#) від 24.06.2022 «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» щодо оприлюднення фінансової звітності».

Законопроектом передбачається перенесення термінів публікації консолідованої фінансової звітності за рік для підприємств, що працюють у видобувних галузях з 30 квітня на 1 вересня наступного року. Разом з тим, зміни у законопроекті не стосуються головних розпорядників державних коштів, вони як і раніше будуть звітувати до 30 квітня наступного року.

Нагадаємо, що у грудні 2021 року був прийнятий Закон № [1974-IX](#) «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях», яким встановлено терміни публікації звіту про платежі на користь держави та консолідованого звіту про платежі на користь держави також до 1 вересня наступного року за звітним періодом.

Відповідно, терміни публікації звітності для видобувних компаній стосовно консолідованого фінансового звіту та звітів стосовно платежів на користь держави співпадають і можуть виникнути ризики недотримання термінів, встановлених для кожної звітності.

Прийнято пакет Законів, що вносять зміни до Законів, що регулюють ринок природного газу та постачання теплоенергії:

- Закон «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері тепlopостачання протягом дії воєнного стану та подальшого відновлення» (колишній реєстр. № [7427](#) від 01.06.2022). Законом закріплюються на довоєнному рівні ціни на постачання і розподіл природного газу та тепlopостачання на період воєнного стану та на 6 місяців після його закінчення.

Серед іншого, надаються гарантії компенсацій: операторам ГРМ – заборгованості, що підлягає врегулюванню спеціальним законом та різниці між фактичними витратами за надання послуги з розподілу та тарифної виручки; постачальникам газу – заборгованості побутових споживачів, що регулюватиметься спеціальним законом; тепlopостачальникам – різницю в тарифах, у тому числі різниці між ціною газу, передбаченою у тарифі, та

фактичною ціною його закупівлі; суб'єктам господарювання, на яких покладені спеціальні обов'язки – витрати на їх виконання. Окрім цього, операторам ГРМ, теплопостачальникам та постачальникам газу гарантується компенсація поточних втрат, пов'язаних з воєнним станом та зменшенням рівня розрахунків, починаючи з 1 березня 2022 року;

Також змінюється процедура врегулювання заборгованості стосовно водоканалів за розподіл/передачу електроенергії, а також кредиторську заборгованість ТКЕ за послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Також, процедура регулювання заборгованості поширюватиметься на борги постачальників газу та операторів ГРМ перед ТОВ «ГК Нафтогаз України». У разі невиконання ТКЕ договорів про реструктуризацію, постачальники газу можуть отримати право власності 100% статутного капіталу підприємства. Відкладається запровадження та перехід на енергетичні одиниці обліку та розрахунків на ринку природного газу до 6 місяців після завершення воєнного стану;

- Закон «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» (щодо фінансування заходів, спрямованих на врегулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час війни та подальшого відновлення)», колишній (реєстр. № [7429](#)), яким збільшуються доходи та видатки бюджету на 264 млрд грн для виплати компенсацій та регулювання заборгованостей між учасниками ринку. Доходи бюджету збільшуються за рахунок надходжень донорської та іншої міжнародної допомоги (188,3 млрд грн), дивідендів від НАК "Нафтогаз України", зокрема авансових за 2022 рік (64,407 млрд грн), податку на прибуток від оплати цих дивідендів (11,593 млрд грн).
- Закон «Про внесення змін до розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо забезпечення стабільного функціонування ринку природного газу протягом дії воєнного стану та подальшого відновлення» (колишній реєстр. № [7428-2](#)), відповідно до якого звільняються від оподаткування отримані компенсації від уряду для врегулювання заборгованостей між учасниками ринку газу та не враховується до безнадійної заборгованості дебіторську заборгованість учасників ринку газу.

Верховна Рада прийняла Закон «Про управління відходами» (колишній реєстр. № 2207-1-д від 04.06.2020).

Прийняття цього Закону є частиною зобов'язань України за Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Прийнятий Закон передбачає запровадження ієрархії поводження з відходами, розширення відповідальності виробника продукції, зобов'язує виробника фінансувати організацію збирання та управління відходами та інше.

Варто зазначити, що Закон вводиться в дію через 12 місяців з дня набрання ним чинності.

Серед іншого, дія Закону поширюється на управління відходами видобувної промисловості, що утворились внаслідок проведення розвідувальних робіт, видобутку, оброблення та зберігання корисних копалин і розроблення родовищ корисних копалин.

Тому видобувні компанії також підпадають під дію Закону і зобов'язані:

- дотримуватися вимог щодо збирання, перевезення та оброблення відходів;
- не допускати змішування відходів, що можуть бути відновлені, з відходами, що не можуть бути відновлені;
- вести облік відходів, що утворилися в результаті їх діяльності чи були отримані від інших суб'єктів господарювання, здійснення операцій з управління відходами та надавати звітну інформацію;
- класифікувати свої відходи відповідно до Національного переліку відходів та Порядку класифікації відходів (розробляється Кабміном);
- забезпечувати здійснення операцій з управління відходами на об'єктах управління відходами;
- забезпечувати утримання у належному санітарному та технічному стані об'єкти управління відходами, забезпечувати дотримання правил техніки безпеки та пожежної безпеки на них;
- надавати місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, уповноваженим органам виконавчої влади у сфері управління відходами інформацію про відходи та пов'язану з ними діяльність;
- відшкодовувати шкоду, заподіяну навколишньому природному середовищу, здоров'ю та майну громадян України, підприємствам, установам та організаціям

внаслідок порушення встановлених правил управління відходами, відповідно до закону;

- мати дозвіл на здійснення операцій з управління відходами (видаватиметься окремо створеним ЦОВВ);
- мати ліцензію на здійснення комплексу операцій з управління небезпечними відходами та/або письмову згоду (повідомлення) на транскордонне перевезення небезпечних відходів чи висновок на транскордонне перевезення відходів відповідно до закону (видаватиметься окремо створеним ЦОВВ);
- забезпечувати професійну підготовку, підвищення кваліфікації та проведення атестації фахівців у сфері управління відходами;
- призначити відповідальних осіб у сфері управління відходами;
- виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством.

Дозволи на здійснення діяльності з управління відходами компанії, які вже працюють з відходами отримують:

- протягом шести місяців з моменту введення в дію цього Закону - потужністю 100 тон на добу або більше;
- протягом року з моменту введення в дію цього Закону – потужністю менше 100 тон на добу.

Суб'єкти господарювання, відповідно до Закону мають право:

- зберігати відходи на об'єктах управління відходами строком до одного року до здійснення операцій оброблення;
- брати участь у розробленні Національного плану управління відходами, регіональних, місцевих планів управління відходами згідно з ієрархією управління відходами та програми запобігання утворенню відходів у встановленому порядку;

Окрім цього, вносяться зміни до Закону «Про оцінку впливу на довкілля», пов'язані із новою термінологією щодо відходів. Зокрема, тепер суб'єктам господарювання потрібно проводити ОВД для проектів з діяльності із управління відходами (I категорія), яка включає:

- об'єкти управління небезпечними відходами (збирання, крім пунктів збирання муніципальних відходів, оброблення) та/або

- об'єкти управління відходами, що не є небезпечними (збирання, оброблення), потужністю 100 тон на добу або більше).

Також, ОВД підлягатиме діяльність щодо об'єктів управління відходами, що не є небезпечними (збирання, відходів, оброблення), потужністю менше 100 тон на добу та пункти збирання муніципальних відходів (II категорія).

Рішення уряду та ЦОВВ

Кабмін прийняв наступні кадрові рішення:

- [Призначив](#) Власенка С. Г. заступником Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації;
- [Призначив](#) Недашківського С. М. заступником Голови Державного агентства водних ресурсів України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації.

Окрім цього, Кабмін розпорядженням від 21 червня 2022 р. № [511-р](#) обрав ПП «Габ'яно» суб'єктом оціночної діяльності акцій АТ «НАК Нафтогаз України» та затвердив умови договору та розмір оплати для компанії. Також Фонду держмайна доручено провести рецензування звіту з оцінки акцій «Нафтогазу», який підготує ПП «Габ'яно».

Дергеонадра і Польський Геологічний Інститут – Національний Дослідницький Інститут, який діє як національна геологічна та гідрологічна служба Польщі [підписали](#) Меморандум про взаєморозуміння у секторі геології та мінеральних ресурсів і погодили його умови.

Відповідно до меморандуму, співпраця буде стосуватися:

- вивчення та розробки мінеральних ресурсів, обміну досвідом щодо уніфікації законодавства у видобувному секторі;
- геологічного картографування та візуальних методів накопичення інформації;
- вивчення підземних вод та їх захист від деградації;
- моніторингу стану довкілля, дослідження умов утилізації відходів та зберігання корисних субстанцій в геологічних структурах;
- аналізу і розробки технологій вилучення критичних та стратегічних коричневих копалин з техногенних родовищ та відвалів;

- цифрового моделювання геологічних процесів і структур;
- аналізу кращих практик щодо збору, зберігання та відкритого доступу до геологічних даних;
- вивчення геологічного різноманіття;
- взаємного покращення технік геологічного аналізу та його методів;
- залучення експертів для проведення економічної оцінки (feasibility study) щодо перспектив розробки українських родовищ критичної сировини у рамках підготовки до «зеленого переходу» та пошуку нових рудопроявів.

Санкції та арешт активів рф

Кабмін розпорядженням від 21 червня 2022 р. № [513-р](#) схвалив та вніс на розгляд РНБО пропозиції стосовно застосування санкцій до російської компанії «Роснефтегаз», а також до двох компаній, які приховано нею контролюються – української «Татойл» та китайської компанії з Гонконгу «Blackstone Trading Limited».

За [повідомленнями](#) Служби безпеки України, накладено арешт на активи російського та білоруського підприємств видобувної та каменеобробної галузей на суму понад 30 млн грн. СБУ повідомляє, що бенефіціарами обох компаній є представники кремлівських бізнес структур. Планується передати заарештовані активи в управління Національному агентству з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА).

Офіс Генерального прокурора [розслідує](#) кримінальне провадження за фактом незаконного видобутку корисних копалин в Україні, організованого громадянином рф, який підозрюється у фінансуванні окупаційних адміністрацій у Криму та непідконтрольних територій Донецької та Луганської областей. Судом ухвалено рішення про блокування активів громадянина та незаконно видобутих піску та щебню на понад 1 млрд грн.